# Doelen en werkvormen training Palliatieve Zorg bij COPD

## Doel van de training

Patienten met gevorderd COPD hebben vaak een hoge symptoomlast en een slechte kwaliteit van leven. De zorg die zij ontvangen is voornamelijk reactief. Palliatieve zorg, waarbij zorgverleners anticiperen op toekomstig lijden, is bij COPD niet gebruikelijk, terwijl deze zorg juist een gunstig effect kan hebben op symptoomlast en kwaliteit van leven. Er is al veel kennis over palliatieve zorg bij COPD beschikbaar. Deze kennis is samengebracht in een online toolbox Palliatieve zorg bij COPD. De inhoud van de online toolbox is voor een groot deel de basis voor deze training palliatieve zorg bij COPD en biedt zorgverleners kennis, hulpmiddelen en handvatten om palliatieve zorg te integreren in COPD-zorg. Het uiteindelijke doel is het verbeteren van de kwaliteit van leven van patiënten met vergevorderd COPD en van hun naasten.
Tijdens de training maakt het multidisciplinair behandelteam kennis met de online toolbox Palliatieve zorg bij COPD en leert aan de hand van casuïstiek om de kennis en vaardigheden in praktijk te brengen. Tevens wordt grondige aandacht besteed aan de organisatie, coördinatie en continuïteit van palliatieve zorg, met name de afstemming en samenwerking tussen 1$^{e}$ en 2$^{e}$ lijn.

## Hoofddoelen:

De deelnemer:

1. *Krijgt handvatten aangereikt t.a.v.: herkennen van de palliatieve fase, voeren van het proactieve zorgplanning (PZP) gesprek, vierdimensionaal (4D) assessment van zorgbehoeften en het optellen van een Individueel Zorg Plan (IZP), dyspneu management en waarborgen organisatie, coördinatie en continuïteit van zorg.*
2. *Verkent eigen barrières en die van de patiënt om het gesprek aan te gaan over de laatste fase van het leven, en verkent eigen attitude t.a.v. patiënten met COPD (bewustwording)*
3. *Vergaart kennis over de inhoud en gebruik van de online toolbox*
4. *Is in staat de opgedane kennis en vaardigheden toe te passen in de praktijk*

**Subdoelen:**

De deelnemer:

1. Krijgt handvatten aangereikt t.a.v. herkennen van palliatieve zorgbehoeftes, voeren van het Advance Care Planning (ACP) gesprek, dyspneu management, opstellen Individueel Zorg Plan (IZP) en waarborgen continuïteit van zorg:
   a. *Herkennen van de palliatieve zorgbehoeftes*
      - *Triggers*
      - *Surprise Question (SQ)*
      - *ProPal-COPD tool*
   b. *Voeren van een proactieve zorgplanning (PZP) gesprek*
      - *Belemmerende en bevorderende factoren / barrières*
      - *De zorgverlener / patiëntrelatie*
      - *Wijze van gesprekvoering*
   c. *Dyspneumanagement*
      - *Ontstaan en ervaren van dyspneu*
      - *Uitgangspunten bij uitvragen dyspneu*
      - *Stappen t.a.v. dyspneumanagement*
      - *Opioïden*
        - *Zin /onzin O2*
   d. *4D assessment en het opstellen IZP*
   e. *Waarborgen organisatie, coördinatie en continuïteit van zorg /afstemming en samenwerkingsafspraken, met name tussen 1e en 2e lijn*
2. Verkent zijn eigen attitude t.a.v. patiënten met COPD in de palliatieve fase
   a. *Belangrijke feiten en uitgangspunten t.a.v. roken*
   b. *Gedachtenkronkels bij de hulpverlener t.a.v. rookverslaving*
   c. *Kennis over roken/verslaving*
   d. *Kennis over de tabaksindustrie*
   e. *Kennis over en relatie tot palliatieve zorg*
3. Vergaart kennis over de inhoud en gebruik van de online toolbox
   a. *Maakt kennis met de inhoud (opbouw) van de online toolbox*
   b. *Begrijpt de methode (wijze van gebruik) van de online toolbox*

4. Is in staat de opgedane kennis en de vaardigheden in de praktijk toe te passen
   a. *Casusbespreking*
   b. *Ervaringen uit eigen praktijk tijdens trainingssessie 2*
      - *bij verlenen van palliatieve zorg bij mensen met COPD*
      - *tijdens proactieve zorgplanning (PZP) gesprekken*
      - *(structurele) problemen ten aanzien van de organisatie, coördinatie en continuïteit van palliatieve zorg bij COPD*

**Werkvormen voor training**

De deelnemer:

1. Krijgt handvatten aangereikt t.a.v. herkennen van palliatieve zorgbehoeftes, voeren van een proactieve zorgplanning (PZP) gesprek, 4D assessment en opstellen Individueel Zorg Plan (IZP), dyspneu management en waarborgen continuïteit van zorg.
   - *Kennisoverdracht m.b.v. een PowerPoint presentatie en interactief*
   - *Interactief m.b.v. trainingsacteurs. De trainingsacteurs spelen een gesprek tussen arts en patiënt. De deelnemers hebben in het rollenspel de rol van zorgverlener. De verschillende genoemde onderwerpen worden belicht. De barrières bij gesprekvoering worden benadrukt. Het deelnemer-observanten kunnen suggesties geven en het gesprek overnemen als daar behoefte aan is of als dit wenselijk is. Er wordt gezorgd voor een veilige oefenomgeving*
   - *Casusbespreking*
2. Verkent zijn eigen attitude t.a.v. patiënten met COPD in de palliatieve fase (barrières: zie hierboven)
   - *Kennisoverdracht m.b.v. een PowerPoint presentatie en interactief*
   - *Interactief m.b.v. trainingsacteurs*
3. Vergaart kennis over de inhoud en gebruik de online toolbox
   - *Bestuderen online toolbox*
   - *Kennisoverdracht m.b.v. een PowerPoint presentatie en interactief*
   - *Oefenen gebruik van de online toolbox*
4. Is in staat de opgedane kennis en vaardigheden toe te passen in de praktijk
   - *Kennisoverdracht m.b.v. een PowerPoint presentatie en interactief o.a. aan de hand van stellingen*
   - *Afstemmen organisatie, coördinatie en continuïteit van palliatieve zorg bij COPD tussen de betrokken zorgverleners; met nadruk ook op afstemming tussen 1e en 2e lijn*

**Tijdsindeling van de trainingssessie 1:**

De bijeenkomst bestaat uit de volgende onderdelen:

- Welkom, kennismaking en verwachtingen (10 min)
- Inleiding palliatieve zorg bij COPD (20 min)
- Uitleg en oefenen met Toolbox Palliatieve zorg bij COPD (20 min)
- Uitleg en oefenen 4D assessment en IZP (20 min)
- Pauze (15 min)
- Bespreken eigen barrières en die van patiënt en naaste (5 min)
- Oefenen PZP gesprekken met trainer-acteurs (85 min)
- Afsluiting (5 min)

**Tijdsindeling van de trainingssessie 2:**

De bijeenkomst bestaat uit de volgende onderdelen:

- Welkom en terugkijken op trainingssessie 1 (10 min)
- Dyspnoemanagement (25 min)
- Huidige palliatieve zorg bij COPD versus wenselijk zorg; stellingen (30 min)
- Pauze (15 min)
- Afstemming organisatie, coördinatie en continuïteit van palliatieve zorg bij COPD (90 min)
- Afsluiting (15 min)